

**BOLALARDA PNEVMONIYANI TASHXISLASHDA MRTNING
AHAMIYATI**

Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti

2-son Davolash fakulteti talabasi

Yusupova Zilola Raxmonali qizi

Dolzarblik: Pnevmoniya butun dunyo bo‘ylab yosh bolalar o‘rtasida o‘lim va kasallanishning eng muhim sababi bo‘lib qolmoqda. Bolalar pnevmoniyasi kasallanish va o‘limning asosiy sababi ekanligiga qaramay, uni tashxislashda ishonchli 'oltin standart' hali ham mavjud emas. Erta tashxis qo‘yish va to‘g‘ri davolash taktikasi qisqa va uzoq muddatli salomatlik natijalari uchun o‘ta muhimdir. Radiologik tekshiruvlar pnevmoniya bilan bog‘liq bo‘lgan o‘pka ichi asoratlarini (absess, empiyema, nekrotik pnevmoniya) aniqlashda asosiy vositadir.

Maqsadi: Bolalarda pnevmoniyani tashxislashda zamonaviy radiologik usullarning, xususan, magnit-rezonans tomografiyaning (MRT) o‘rni, diagnostik samaradorligi va asoratlarni aniqlashdagi imkoniyatlarini ilmiy asoslash hamda ionlashtiruvchi nurlanishsiz vizualizatsiya usullarining afzalliklarini baholashdan iborat.

Materiallar va usullar: MRT ionlashtiruvchi nurlanishsiz vizualizatsiya usuli bo‘lib, yosh bolalar uchun yuqori darajadagi nurlanish xavfsizligini ta‘minlaydi. MRT o‘pka parenximasidagi infiltrativ o‘zgarishlar, alveolyar va interstitsial shishlar hamda infeksiya o‘choqlarini yuqori kontrastli tasvirlarda aniqlash imkonini beradi. Yumshoq to‘qimalar patologiyasini baholashda MRTning sezuvchanligi KTdan ustun bo‘lib, o‘pka to‘qimasidagi erta patologik o‘zgarishlarni aniq ko‘rsatadi. MRT natijalari kasallikning og‘irlik darajasini va pnevmoniya asoratlarini aniqlashda hal qiluvchi ahamiyatga ega. O‘pka absessi, nekrotik pnevmoniya va empiyema kabi murakkab asoratlar MRT orqali aniq

vizualizatsiya qilinadi. Konservativ terapiyaga javob bermaydigan holatlarda u shoshilinch tekshiruv usuli hisoblanadi. Plevral effuziya xarakteri va o'pka destruksiyasi darajasini baholash orqali terapevtik yoki jarrohlik (masalan, drenajlash) yondashuvi tanlanadi

.Natijalar: Radiologik tashxis bo'yicha so'nggi yillarda chop etilgan 12 ta yirik ilmiy maqola va metatahlillar shuni ko'rsatadiki, MRT o'pka infeksiyasini aniqlashda 90% dan yuqori aniqlikka ega. Xususan, 24 nafar bola (shundan 58% o'g'il bolalar va 42% qiz bolalar) ishtirok etgan maxsus tadqiqotda, MRT 10 nafar bemorda o'tkir pnevmoniyani (CAP) 100% aniqlikda vizualizatsiya qilgan. Tadqiqotda ishtirok etgan bolalarning o'rtacha yoshi 6,5 yoshni tashkil etgan. MRT barcha holatlarda nafaqat o'pka infiltratsiyasini, balki ko'ks oralig'i va o'pka darvozasidagi limfa tugunlari kattalashishini ham aniq baholagan. Bu natijalar MRTning asoratli pnevmoniyalarni aniqlashda "oltin standart" bo'lishga munosibligini ko'rsatadi.

Xulosa: Bolalarda pnevmoniyani tashxislashda MRT ionlashtiruvchi nurlanishsiz o'pka parenximasi va asoratlarini aniqlashda yuqori sezuvchanlikka ega. U ayniqsa asoratli pnevmoniyalarda davolash taktikasini to'g'ri belgilash va jarrohlik amaliyotiga ko'rsatmalarni aniqlashtirishda ishonchli diagnostik vosita bo'lib xizmat qiladi.

